# Goniec Codzienny

Wilno
CZWARTEK
3 września 1942 r.
Nr. 348
Cena w Wilnie 5 fen.


# DALSZE ZDOBYCZE TERENOWE POD STALINGRADEM

## Atak na wschodnim wybrzeżu Morza Czarnego postępuje naprzód. — Natarcie szybkich wojsk w Egipcie. — 30 brytyjskich czołgów zniszczono, 55 samolotów zestrzelono. — Zasłużone represje w stosunku do podłości brytyjskich

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 2 września.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na południowy wschód od Anapy posuwa się atak niemieckich i rumuńskich wojsk przeciwko zaciecie walczącemu wrogowi w ufortyfikowanych stanowiskach wysokogórskich.

Pod Stalingradem w ciężkich walkach, atakując, zdobyto dalsze tereny. Szybkie oddziały, które na północ od miasta przedarły się, aż do Wołgi, odparły wielokrotne przeciwnatarcia nieprzyjaciela przeprowadzone większymi siłami. Na Wołdze artyleria przeciwlotnicza zatopiła statek motorowy o pojemności 500 TRB. Samolot wywiadowczy zatopił przez zrzucenie bomb w delcie Wołgi, na południe od Astrachania sowiecki statek-cysternę.

Na południowy zachód od Kaługi i pod Rżewem odparto kilka miejscowych ataków sowieckich i rozbito ogniem artylerii oraz atakami lotnictwa stanowiska wypadowe przeciwnika.

Na południe od jeziora Ładoga ponownie załamały się nieprzyjacielskie ataki z wysokimi krwawymi dla nich stratami. Na jeziorze uszkodzono bombami sowiecki torpedowiec i dwie łodzie transportowe.

Samoloty bojowe atakowały dniem i nocą ważny węzeł kolejowy na północny zachód od Moskwy. Przy odlocie stwierdzono wybuchy i wielkie pożary.

Ubiegłej nocy sowieckie samoloty dokonały nalotu na Generalgouvernement i Prusy Wschodnie i atakowały głównie dzielnice mieszkalne Warszawy. Powstały liczne pożary.

Podczas ataków niemieckich i włoskich szybkich wojsk przeciwko brytyjskim stanowiskom w Egipcie zniszczono 30 nieprzyjacielskich wozów pancernych. W związku z tymi walkami 31 sierpnia i 1 września zestrzelono w walkach powietrznych przez niemieckie i włoskie myśliwce 51, przez artylerię przeciwlotniczą 4 brytyjskie samoloty. Niemiecka łódź podwodna zatopiła na Morzu Śródziemnym z pewnego konwoju parostatek o pojemności 4.000 TRB.

Podczas lotów dziennych pojedyńczych brytyjskich samolotów nad zajętym obszarem zachodnim straciło brytyjskie lotnictwo wczoraj 2 samoloty myśliwskie. Ubiegłej nocy brytyjskie lotnictwo atakowało kilka miejscowości w Saarpfalz. Ludność cywilna poniosła straty. W dzielnicach mieszkalnych przede wszystkim w Saarlautern powstały szkody w budynkach i ruchomościach. Dwa z atakujących samolotów strącono.

Lekkie niemieckie samoloty bojowe celnie obrzuciły bombami ciężkiego kalibru obóz wojskowy na angielskim południowym wybrzeżu. W nocy obrzucono bombami kruszącymi i zapalającymi ważne wojskowe obiekty na wyspach Middlands i w północno-wschodniej Anglii wywołując liczne pożary.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych w dalszym ciągu podaje:

W zdobytym pod Dieppe angielskim rozkazie paragraf 1, odcinek 4, cyfra B/2 mówi się: „gdzie tylko jest możliwe związywać ręce jeńcom, aby nie mogli zniszczyć swoich papierów".

W urzędowym sprawozdaniu Naczelnego Dowództwa Sił Zbrojnych z 30 sierpnia został opublikowany m. in. ten odcinek angielskiego rozkazu operacyjnego. Angielski rząd w stosunku do tego nie zajął żadnego stanowiska.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych wskutek tego zarządziło, żeby wszyscy wzięci do niewoli pod Dieppe brytyjscy oficerowie i żołnierze od dnia 3 września od godziny 14 mieli założone kajdany. Podstawa tego postępowania została jeńcom oznajmiona. Powzięcie tej miary będzie cofnięte wtedy, gdy rząd brytyjski to zarządzenie z wyżej wymienionego rozkazu o zakuciu w kajdany niemieckich jeńców wojennych, cofnie w urzędowym zawiadomieniu.

Naczelne Dow. Sił Zbrojnych wyjaśnia dalej, że wszystkie przyszłe dzikie zachodnie metody tego rodzaju, które są dyshonorem i pogardą dzielnych żołnierzy, znajdą natychmiast odpowiedź w najostrzejszych represjach.

Niemieckie wojsko ma dotąd liczne zdjęcia fotograficzne, które dowodzą traktowania i opiekowania się jeńcami brytyjskimi jako uczciwym przeciwnikiem. Pozostaje brytyjskiemu dowództwu do osądzenia, czy ta spowodowana zmiana w traktowaniu jeńców po doświadczeniach w Dieppe więcej dotknie niemieckich, czy brytyjskich jeńców.

## Wymowne komentarze

BERLIN. Jeśli chodzi o rozwój walk w masywie kaukaskim zadawalają się komunikaty przeciwników Niemiec z południowego frontu sowieckiego również i dzisiaj nader zwięzłymi wiadomościami, które jednak oglądane pod światło, są bardzo znamienne. Urzędowy komunikat sowiecki z Moskwy osłania się tradycyjnym wybiegiem, że na tym odcinku nie nastąpiły żadne istotne zmiany. W anglo-amerykańskich komunikatach dostrzec tymczasem można przynajmniej rąbek zasłony, którą sowiety już od kilku dni starają się zakryć ten odcinek frontu. I tak amerykańska agencja podaje, że w pewnym bliżej nie nazwanym okręgu górskim toczą się od kilku dni gwałtowne walki i przyznaje pośrednio przynajmniej posuwanie się naprzód w tym okręgu Niemców, pisząc dalej, że próby sowieckie odparcia przeciwnika spełzły na niczym. Niemcy oddziałanie na sytuację Timoszenki, wzmocnili swój nacisk, jak twierdzi agencja, przez użycie nowych oddziałów pancernych i zmotoryzowanej piechoty.

Centralny punkt komunikatów nieprzyjacielskich stanowi nadal tak jak poprzednio położenie Stalingradu. „Czerwona Gwiazda" pisze, że Niemcy mimo rozpaczliwych wysiłków Timoszenki stworzenia sobie wolnej przestrzeni kontynuują dalej swoje ataki na ten filar frontu sowieckiego. Bitwa przybiera z każdym dniem na sile i zaciętości. Urzędowy komunikat sowiecki mówi również dzisiaj w odniesieniu do Stalingradu o ciężkich walkach obronnych Sowietów przeciwko wielkim siłom nieprzyjacielskich czołgów i piechoty. Angielska agencja prasowa donosi, że Niemcy widocznie rzucili dalsze potężne rezerwy do bitwy „dzięki lepszym liniom dowozu posiłków", którymi oni dysponują. Jak pod tym względem przedstawia się sprawa po stronie sowieckiej, o tym ta sama agencja oczywiście z uprzejmości milczy. Lecz ponowne wywleczenie tego zagadnienia świadczy, gdzie uciskają trzewiki angielskich sprawozdawców.

Co się tyczy sowieckiej ofensywy odciążającej na środkowym odcinku frontu, to sprawozdawcy anglo-amerykańscy ponownie dzisiaj wskazują na „gwałtowny" opór, na jaki napotyka naczelne dowództwo sowieckie! Niezwykłe podkreślenie trudności, na jakie napotykają te operacje, po których jak wiadomo obiecywano sobie w Moskwie i Londynie cudów jeśli chodzi o ich mówi o ich niepowodzeniu.

# Major Gollob odniósł 150 zwycięstwo w powietrzu

## Wódz Niemiec odznaczył go Wieńcem Dębowym z Mieczami i Brylantami do Rycerskiego Żelaznego Krzyża

BERLIN. Wódz Niemiec odznaczył majora Golloba, komandora eskadry myśliwskiej, Wieńcem Dębowym z Mieczami i Brylantami do Rycerskiego Żelaznego Krzyża i przesłał mu następujące pismo:

„W uznaniu Pańskiej wytrwałej bohaterskiej pracy w walce o wolność niemieckiego narodu przyznaję Panu z okazji Pańskiego 150 zwycięstwa w powietrzu jako trzeciemu żołnierzowi niemieckich sił zbrojnych najwyższe niemieckie odznaczenie za męstwo, Wieniec Dębowy z Mieczami i Brylantami do Rycerskiego Żelaznego Krzyża".

ADOLF HITLER.

# Ta wojna stanowi punkt zwrotny w historii świata

## Minister Rzeszy Rosenberg z okazji trzeciej rocznicy wybuchu wojny

BERLIN. W trzecią rocznicę wybuchu wojny przedstawia Alfred Rosenberg, minister dla obszarów zajętych, w gazecie „Völkischer Beobachter" obraz tego wszystkiego, o co chodzi w tej wojnie. Na wstępie wskazuje Rosenberg na to, że „1 września 1939 r. nastąpił dalszy ciąg konfliktu, który już w sierpniu 1914 r. miał swój światowo-historyczny początek". Pisze on dosłownie: „Narodowy socjalizm obudził poczucie tej nowej 30-letniej wojny poglądu na świat".

Następnie Rosenberg zwraca uwagę, jak bardzo „żydostwo na całym świecie, zasilone pasożytami z Niemiec, w niezliczonych komisjach i organizacjach podżegało przeciwko Niemcom i narodowemu socjalizmowi" i stwierdza: „Życzono sobie 70 milionowego pracującego narodu niemieckiego, któryby cierpliwie płacił daniny za daninami giełdzie światowej. Nie chciano jednak nigdy dopuścić do tego, by ten naród niemiecki posiadał znowu silną wolę życia i własne prawo do dysponowania swoimi siłami".

„Narodowo-socjalistyczna Rzesza przyznała się do arystokratycznych praw natury, która stworzyła rasy i narody i chce je widzieć utrzymujące się w walce o pierwszeństwo", podkreśla Rosenberg". Lecz przeciwko narodowo-socjalistycznej Rzeszy stanęli w przymierzu z demokracją i marksizmem wszyscy ci, którzy uważali narody i rasy tylko za przedmioty, a nie samodzielnych wyrazicieli właściwych im kultur". Alfred Rosenberg kończy w następujący sposób: „I tak nadeszła nad Europę straszliwa burza, która zażądała już od narodu niemieckiego olbrzymiego wysiłku krwi i ogromnego wysiłku pracy. Walka światowa przeciwko bolszewizmowi jako symbolowi powszechnego rozkładu świata stanowi hasło, które obecnie coraz nowe miliony rozumieją. Te myśli ogarniają w tych dniach wszystkich narodowych socjalistów, wszystkich Niemców w Rzeszy, albo gdziekolwiek oni po świecie dzisiaj rozproszeni walczą o Niemcy lub muszą cierpieć dla Niemiec. W tych dniach myślą wszyscy Niemcy o Wodzu Niemiec, który w niezachwianej sile woli zjednoczył naród niemiecki i zwycięsko go prowadzi, wszyscy myślą o żołnierzach niemieckich, którzy na niezmiernych przestrzeniach Rzeszę Niemiecką doprowadzili znowu do jej godności i wielkości i myślą o kobietach i mężczyznach w domu, którzy cały ciężar tej wojny biorą na siebie w świadomości, że wielka godzina Rzeszy Niemieckiej i godnej szacunku Europy wybiła".

# Dr. Goebbels w Wenecji

WENECJA. (DNB). Minister Rzeszy Dr. Goebbels przybył w niedzielę do Wenecji dla kontynuowania regularnie odbywających się konferencyj z włoskim ministrem kultury narodowej Alessandro Pavolini. Spotkanie odbywa się tym razem w ramach 10 międzynarodowej wystawy sztuki filmowej. Po południu otwarta została 10 międzynarodowa wystawa sztuki filmowej w obecności obydwóch ministrów wyświetleniem włoskiego filmu lotniczego „Trzy młode orły" w Cinema San Marco przed rannymi żołnierzami. Wieczór poświęcony był wyświelaniu wielkiego filmu niemieckiego „Wielki król".

# Zacięte walki na Gwinei

AMSTERDAM. (DNB). Jak donosi brytyjska służba prasowa z kwatery głównej aliantów, urzędowy rzecznik tamtejszy oświadczył, że w sobotę wieczorem zawinęła pewna liczba japońskich okrętów wojennych do zatoki Milne. Jak dalej donosi rzecznik, istnieje „możliwość dalszych lądowań japońskich w zatoce Milne, jeśli nie poprawią się warunki atmosferyczne". Pozatem należy obawiać się pogorszenia się sytuacji militarnej na tym terenie. Rzecznik dodał, że Japończycy w rejonie Lae i Lalamana „uchwycili w swe ręce inicjatywę przeciwko wysuniętym stanowiskom aliantów i przeszli na całej linii do ataku". Według innego komunikatu brytyjskiej służby prasowej ma się toczyć od czterech dni gwałtowna bitwa w dżungli na północno-wschodniej Gwinei koło zatoki Milne. Walka australijskich wojsk lądowych z Japończykami staje się co raz gwałtowniejsza. Japończycy rzucili do walki najlepsze oddziały wyszkolone do walk w dżungli.

BERLIN. Po zwycięskim wylądowaniu Japończyków na najbardziej na wschód wysuniętym cyplu Nowej Gwinei, w zatoce Milne, zostały walczące na małych wyspach Salomona oddziały amerykańskie i kanadyjskie całkowicie okrążone. Tak zwana „Droga chińska" między Nową Gwineją, a archipelagiem Luizjady jest opanowana przez Japończyków, którzy przy pomocy swoich sił morskich i lotniczych uniemożliwiają wszelką odsiecz odciętym Amerykanom na wyspach Salomona.

Podczas walk powietrznych nad Północną Australią i nad Morzem Koralowym zestrzelono w niedzielę 21 nieprzyjacielskich samolotów przy stracie tylko trzech maszyn japońskich. Lotnictwo japońskie bombardowało ponownie Townsville nad Morzem Koralowym i Port Darwin. Szeroko rozprzestrzenione pożary i gwałtowne wybuchy świadczyły o celności japońskich bomb.

Japońskie samoloty bojowe zatopiły w niedzielę w rejonie morskim Nowych Hebryd trzy nieprzyjacielskie statki handlowe, w tym dwa większe transportowce, czwarty okręt o 8000 TRB. spalił się i przewrócił się w pobliżu wyspy Rennell.

# Gabinet Roosevelta nie nadaje się do prowadzenia wojny

GENEWA. (DNB). (Materiał nowojorski). Czasopismo północno-amerykańskie „Fortune" pisze, że gabinet Roosevelta w swoim obecnym składzie nie nadaje się do prowadzenia prawdziwej wojny. Obawy te panują także w sferach armii i marynarki. Wzrasta liczba członków kongresu, którzy są tego samego zdania, a także naród w Stanach Zjedn. zaczyna krytycznie się ustosunkowywać do gabinetu. „Gabinet wojenny" Roosevelta jest wynikiem strategii „koalicyjnej", którą zaprowadził prezydent, mianując członkami rządu Knox'a i Stimson'a. W ten sposób doszło do tego, że „rząd koalicyjny" przestał być właściwym rządem. Pomimo że gabinet wojenny często mówił o „wojnie totalnej", aż do chwili obecnej nie okazał zamiaru prowadzenia wojny totalnej. „Nie przestaniemy twierdzić, panie prezydencie", kończy „Fortune" swój apel pod adresem Roosevelta, „że niedołęstwo obecnego składu jest zbyt wielkie, by pan miał go dłużej tolerować. Członkowie rządu są uprzywilejowani, uważają, iż nie można ich zastąpić, a także niektórzy ich serdeczni przyjaciele uważają, iż są nie do zastąpienia. Ale naród nie uważa ich za niezastąpionych, i zaczyna uświadamiać sobie skutki ich urzędowania".

*Ze względów technicznych od nas niezależnych dzisiejszy numer ukazuje się w zmniejszonym formacie.*

# Bezmyślne rzucanie do walki niewyszkolonych rezerw sowieckich

BERLIN (DNB). Ze strony wojskowej donoszą, że charakterystyczne są stwierdzenia niemieckie o wysokich stratach bolszewików w ludziach, jakie poczyniono w ciągu ostatnich tygodni podczas daremnych ataków bolszewickich na odcinku bojowym na wschód od jeziora Ilmen. Po załamaniu się wśród wysokich krwawych strat wszystkich prób nieprzyjaciela, który rzucając liczbowo przeważające siły starał się przełamać stanowiska niemieckie, wprowadziły Sowiety do kontynuowania swych ataków w ciągu kilku tygodni ponad 17.000 żołnierzy uzupełnienia. Uzupełnienie to składało się prawie wyłącznie z żołnierzy szczepów wojowniczych, przede wszystkim z Uzbeków, Kazachów i Turkmenów. Pewien transport złożony z 2.000 żołnierzy, całkowicie jeszcze nie wyszkolonych, rzucono natychmiast po wyładowaniu z wagonów do walki, przy czym każdy musiał sam sobie znaleźć broń wśród rannych bolszewików. Żołnierzy innego bolszewickiego transportu wysłano nawet w ubraniach cywilnych aż do najbardziej naprzód wysuniętych linii i tutaj dopiero od biedy ich umundurowano i uzbrojono. Dalsze badania niemieckie stwierdziły, że 28 bolszewicką dywizję gwardyjską musiano po większej części wypełnić więźniami kryminalnymi. Bolszewiccy oficerowie i komisarze, którzy dostali się do niewoli niemieckiej, uskarżali się na to, że nie mogli się porozumieć z żołnierzami szczepów środkowo-azjatyckich i dlatego nadzwyczaj utrudnione mieli dowodzenie oddziałami. Fakty te dowodzą również, że bogactwo ludzi Związku Sowieckiego ma swoje militarne granice.

BERLIN. (DNB). Lotnictwo niemieckie zatopiło na Wołdze w czasie od lipca do 20 sierpnia około 30 okrętów towarowych i około 20 statków-cystern, jako też około 60 mniejszych statków oraz uszkodziło wielką liczbę innych statków, zwłaszcza statków-cystern. W ten sposób znacznie zakłócono nadzwyczaj ważną komunikację towarową Sowietów między Morzem Kaspijskim a wewnętrzną Rosją. W Zatoce Fińskiej zatopiono dwa poławiacze min przeciwnika, a w Zatoce Motowskiego na Oceanie Północnym jeden statek towarowy. Walka przeciwko lotnictwu kosztowała Sowiety wskutek zaostrzenia się walk w czasie od 1 do 20 sierpnia wybitnie wysoką liczbę 2.686 samolotów.

# Przed wizytacją zakładów pracy

## Informacyjna konferencja prasowa

Wczoraj odbyła się konferencja prasowa, zorganizowana przez Związki Zawodowe. Na konferencji tej kierownik propagandy przy Związkach Zaw. p. Kaffei wyjaśnił uczestnikom cele i zadania Związków Zawodowych, które przez podniesienie kultury życia robotniczego i właściwą organizację pracy dążą do poprawy ogólnego poziomu gospodarczego kraju w celu stworzenia odpowiednich warunków pracy dla twórczych jednostek. P. Kaffei zapewnił o planowości w pracach nad poprawą gospodarczą kraju oraz zakreślił program najbliższych dwu dni, w których przedstawiciele prasy będą mieli sposobność poznania szeregu przedsiębiorstw i organizacji pracy w tych zakładach.

Mówca podkreślił, że zwiedzanie zakładów pracy odbędzie się z okazji wizytacji przedstawiciela p. Generalnego Komisarza w Kownie, Regierungsrat'a Dammer'a, który w czasie swej bytności przekona się o intensywności i o warunkach pracy w poszczególnych zakładach.

Jednocześnie p. Kaffei poinformował zebranych o programie dwudniowego zjazdu delegatów zakładów i przedsiębiorstw.

# DUMNY BILANS

## Prasa francuska w trzecią rocznicę wojny

PARYŻ. (DNB). Również francuska prasa wspomina o początku wojny przed trzema laty. „Matin" nazywa niemiecką strategię w ciągu trzech lat dumnym bilansem trzech części sił zbrojnych.

„Cri du Peuple" tytułuje swoje rozważania: „Pomyślna sytuacja trzeciej Rzeszy widoczna jest przy porównaniu obecnego konfliktu z wojną światową 1914/18". Marcel Deat pisze w „Oeuvre", że wojna 1939/42 daje Francji okazję powrotu do francuskiej i europejskiej rzeczywistości. Francja musi zrozumieć, że winna zająć swoje rzeczywiste miejsce. „Matin" oświadcza: „Przystąpienie do wojny Włoch i Japonii po stronie Niemiec zmieniło całkowicie sytuację w porównaniu z ostatnią wojną. Zarozumiałe narody anglo-amerykańskie, które przywykły prowadzić wojny krwią innych na cudzej ziemi, zostały dzisiaj zmuszone same brać udział w wojnie i czują się zagrożone na własnej ziemi". To stwierdzenie winno wystarczyć, by wykazać istotną różnicę. Spojrzenie na mapę wskazuje, że mocarstwa Osi od trzech lat szły od zwycięstwa do zwycięstwa, podczas gdy ich przeciwnicy nie zdołali temu przeciwstawić ani cienia jakiegoś sukcesu. W „Cri du Peuple" mówi się, że w ciągu trzech lat Niemcy odnosiły zwycięstwo za zwycięstwem. Obsadziły one wybrzeże Atlantyku. Znajdują się na Kaukazie, a ponadto panują w powietrzu. Wewnątrz usunęły Niemcy wpływy żydowskie i komunistyczne, które w r. 1918 przyniosły zgubę.

MADRYT. (DNB). Jak donoszą z Waszyngtonu, Roosevelt odbył tajne posiedzenie ze swoimi bliższymi współpracownikami wojskowymi i cywilnymi. W obradach między innymi brali udział admirał Leahy generał Marshall, admirał King, generał Arnold i Harry Hopkins. Aczkolwiek urzędowo nie wydano żadnego komunikatu o konferencji, to jednak sfery prasowe sądzą, że omawiano zagadnienie drugiego frontu.

# Z dnia

3 WRZESIEŃ

CZWARTEK
Bronisława.

Wschód słońca 5.26
Zachód słońca 19.03

— NOWE SYGNAŁY ROZGŁOŚNI OSTLAND'U. Z dniem 1 września we wszystkich rozgłośniach Ostland'u wprowadzono nowe sygnały w przerwach pomiędzy audycjami.

Nowy sygnał jest w wykonaniu fanfar początkiem znanej pieśni „Nasza kawaleria kieruje się na przód" znanego kompozytora ryskiego dyrygenta Skalte. (t)

— ZMIANA NAZWY SOZIAL AMT'U. W myśl zarządzenia władz centralnych przywrócono dawną nazwę urzędu socjalnego „Arbeitsamt".

Zmianę poczyniono na wszelkiego rodzaju formularzach. Podania kierowane do urzędu socjalnego należy przeto adresować w/g tej nowej nazwy. (t)

— ZWALNIANIE CHORYCH OD PRACY PRZY ŻNIWACH I NA ROLI. Wobec licznych zapytań naszych czytelników w sprawie zwolnienia chorych od obowiązku pracy przy żniwach i na roli, wyjaśniamy: osoby nie będące w stanie pracować z powodu choroby, winne są zgłosić się do lekarza Arbeitsamt'u, przedkładając jednocześnie zaświadczenie od lekarzy, którzy uprzednio leczyli powołanego do pracy.

W wypadkach zasługujących na uwagę, lekarz Arbeitsamt'u skieruje zainteresowanego do właściwego oddziału polikliniki, która zbada powołanego do pracy i wystawi swoją opinię o stanie jego zdrowia.

Z zaświadczeniem polikliniki należy raz jeszcze zgłosić się do lekarza Arbeitsamt'u, który ostatecznie zadecyduje o zwolnieniu przy robotach rolnych. (t)

— ZMIAN PRZYDZIAŁU DRZEWA NIE DOKONUJE SIĘ. Wiele osób, które już otrzymały przydział drzewa do wyrębu na opał na zimę, zwraca się do Inspektoratu leśnego z prośbą o zmianę leśnictwa, podanego w odpowiednim zaświadczeniu z miejskiego wydziału opałowego. Tymczasem inspektorat zmian przydziału nie dokonuje i zwracanie się z takimi prośbami jest bezcelowe. (r)

— KOMISJA SANITARNA PRZY PRACY. Dążąc do podniesienia stanu czystości zarówno w objektach prywatnych jak i zakładach użyteczności publicznej, za ubiegłe półrocze miejska komisja sanitarna skontrolowała: hotele 108 razy, fryzjernie 384 razy, fabryki i wytwórnie 79 razy, łaźnie 13 razy oraz pralnie 40 razy.

Za nieporządek i panujący nieład w 20 wypadkach nałożono kary na osoby odpowiedzialne za stan antysanitarny przedsiębiorstw. (t).

— OTRĘBY DLA HODOWCÓW RASOWEGO BYDŁA. Na podstawie specjalnego zarządzenia Gebietskommissar'a rolnicy, którzy utrzymują w swych gospodarstwach rasowe bydło, otrzymują otręby na podstawie zaświadczeń powiatowego instruktora hodowlanego. Na tej podstawie w ciągu lipca b. r. rozdzielono w pow. wileńskim między rolników 23 tony otrąb. (r)

— WYKONYWANIE DOSTAW OBOWIĄZKOWYCH. Rolnicy w powiecie wileńskim obowiązkowe dostawy mięsa na ogół wykonują w sposób zadawalający. Podaż na punktach skupu „Maistasa" jest dość znaczna. (r)

— CO GRAJĄ W KINACH:

Soldatentheater II — wyłącznie dla wojska.

Casino — „Ród Rotszyldów".

Adria — „Wielka przygoda".

Muza — „Robinson".

Auszra — „Dziewczyna z wczorajszej nocy".

Kolejowe — „Pajac".

## OFIARY

Na biedne dzieci po rodzicach wywiezionych przez bolszewików od S. P. 5 RM.

Zamiast kwiatów na grób ś. p. Marii Bujalskiej — na najbiedniejsze polskie dzieci po wywiezionych rodzicach składa 20 RM. B. D.

ZA DUSZĘ
ś. † p. **Antoniego Sawickiego**
w rocznicę śmierci odbędzie się Msza św. w kościele po-Bernardyńskim 5 września o godz. 7 z rana i w Katedrze o g. 8 r.
O czym zawiadamia Przyjaciół i Znajomych
Żona i Rodzina.

W trzecią bolesną rocznicę śmierci
ś. † p.
**Puzyrkiewicza Norberta**
odbędzie się nabożeństwo żałobne w dniu 7-go b. m., o godz. 7.30 w kościele Św. Rafała.
O czym zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych
MATKA.

Za spokój duszy
ś. † p.
**Władysława Zniszczyńskiego**
kapitana rezerwy
zostanie odprawione nabożeństwo żałobne dnia 5-go września r. b. w kościele Św. Bartłomieja (Zarzecze), o godz. 9-ej rano, na które zaprasza Krewnych i Znajomych
Siostrzenica.

4 września r. b. dnia czterdziestego od zgonu za spokój duszy
ś. † p. **Walentyny Iwanowny Striukowej**
z błogosławieństwa Jego Eminencji Biskupa Danita, odbędzie się Msza Św. w klasztorze prawosławnym Św. Ducha, Aušros Vartų (Ostrobramska) 10, o godz. 10 rano. Tegoż dnia o godz. 6 p. p. odbędzie się nabożeństwo żałobne nad grobem na cmentarzu prawosławnym, na które zaprasza Przyjaciół i Znajomych
Mąż.



## Kupno i Sprzedaż

Do sprzedania męski kostium szaro popielaty w dobrym gatunku na wysoki wzrost. Moniuškos (Moniuszki) 16 a — 4 73.

Do sprzedania kostjum męski, jasny na wzrost średni 400 RM. Belvederio (Belwederska) 15 a—1 819—1

Leworamienną maszynę „Singer" sprzedam. Vrublevskio (d. Arsenalska) 4—10. 805

Łóżko drewniane rozkładane ze sprężynowym materacem w dobrym stanie 280 RM. Płaszcz zimowy męski z pierwszorzędnego materiału na tęgą osobę średniego wzrostu (nadaje się dla księdza). Czarny płaszcz gabardinowy męski 300 RM do sprzedania Raseinių (d Rzeczna) 3-a—2. 825

Ładna lalka do sprzedania Tilto (Mostowa) 16—7, od 2—4. 794

Kupię łóżko niklowe Mindaugo (d. Słowackiego) 21-a—9, w g. 12—18. 769—2

Kupię nogi do maszyn do szycia. Pracownia maszyn Šv. Jono (Św. Jańska) 11. 798

Kupię łańcuch 5—6 mtr., smar do kół, śniegowce sukienne na pantofel Nr. 37. Bernardinų (Bernardyński z.) 3—10. 801

Kupię lustro (wymiar 155—60) w bardzo dobrym stanie. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Lustro". 800

Kupię piecyk elektryczny i płyty gramofonowe. Pilies (Zamkowa) 15—2. 821—1

Kupię puanty baletowe wszelkie numery. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Tancerki". 856

Kupię płaszcz damski zimowy na wysoki wzrost. Sakalų (Sokola) 17-a—1, Zwierzyniec. 823

Kupię aparat fotograficzny 6 x 9 nowy model. Totorių (Tatarska) 6. Foto-film. 827—2

Kupię żarówki 15 świecowe i mniejsze lub zamienię na 100 świecowe. Mindaugo (Słowackiego) 21a—9, wejście z podwórka, w godz. 12—18. 766—1

Kupuję aparaty fotograficzne i sprzęt. Vilniaus (Wileńska) 8 Fotograf. 830—6

Pianino dobre, bezpośrednio kupię, oraz dywan lub kilim 2 x 3 m. Oferty do Adm. „Gońca" pod P. J. 705—1

Sprzedam aparat do masażu i odświeżania cery lub zamienię na drzewo. Žalgirio (Chełmska) 6 j. m. 4 od godz. 13—19. 714—0

Sprzedam używaną ręczną maszynę do szycia, niedrogo. Dowiedzieć się Šv. to Jono (Św. Jańska) 10—1. 799—1

Sprzedam rower damski 300 RM., oglądać od 4—8 pp. Dzūkų (Szkaplerna) 5 — 4. 792—1

Sprzedam kozę mleczną. Išganytojo (Miłosierna) 11—1. —g

Sprzedam, lub zamienię pantofle męskie Nr. 27 giemzowe, czarne lub żółte w dobrym stanie, na pantofle męskie Nr. 29. Kalvarijų (Kalwaryjska) 112—4. 814

Sprzedam ręczną maszynę firmy „Singier" 800 RM. Juozo Jarоševičiaus (b. z-k Śniegowy) 3—8. 811

Sprzedam rower dziecinny na torpedzie. Maskudių (d. Małowa) 12—4. 790—1

Sprzedam fortepian potrzebujący naprawy 400 RM. Dariaus ir Gireno (d. Żwirki i Wigury) Nr. 4/2 m. 8. 795—1

Sprzedam żakiet damski biały, lakierki męskie Nr. 27, narzutę na tapczan oraz młode króliki. Jezuitų (Jezuicka) 6—6 793

Sprzedam lub zamienię damski rower, wannę emaliowaną z piecem Šventikų (Popowska) 15—1, od 6—8 pp. 812

Sprzedam fortepian, stojący zegar antyk, parawan ręcznie malowany. 200 RM. Čiurlionio (d. Zakretowa) 42—8 godz. 14—18 pp. 824

Sprzedam płaszcz zimowy męski w bardzo dobrym stanie ewentualnie zamienię na damskie futro fokowe. Naugarduko (d. Nowogródzka) 24—10 813

Sprzedam wózek głęboki w dobrym stanie. Jablonskio g-ve (d. Bankowa) 5—23. 817

Sprzedam lub zamienię lakierki i żółte pantofle Nr. 36 na Nr. 37, torebkę granatową parasolkę, materacyk dla niemowlęcia, koszulkę do chrztu, oraz kwiaty pokojowe. Tilto (Mostowa) 7—5. 801

Sprzedam brązową jesionkę męską, kurzowiec damski, pantofle damskie Nr. 35 70 RM., samowar 150 RM., torebkę damską, czarne pantofle damskie Nr. 37, oraz bidon 25-litrowy na mleko. Kalinių (Więzienna) 8—2, od 9—15 i od 18—20. 803

Sprzedam: wełnę granatową w paski 2 m., wełniany szlafrok, białą koszulę męską. Mickevičiaus (b. Tom. Zana) 21—4 od godz. 4 do 6 tej. —p

## RÓŻNE

A) Stefan Arthur Mauer. — Biuro podań do władz niemieckich. Jurgio (z. Św. Jerski) 4—5. Czynne od 8—18.

Dnia 3. VIII br. zgubione zaświadczenie pracy wydane przez S. A. W. Kowno W. A. Wilno, oraz bilet kolejowy miesięczny na przejazd z Wilna do Kolonii na nazwisko Helownia Andruszkiewicza unieważnia się 829

Dnia 1. IX 42 r. na trasie ulic od Vilniaus (d. Wileńska) do Gedimino (d. Mickiewicza) zgubiono zegarek ręczny. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot pod adresem. Kankinių (d. Beliny) 5—5 826

Na poczekaniu kraję tytoń na cienkie włókno do gilz. Gedimino (d. Mickiewicza) 44 m. 19, II piętro z dziedzińca 320—1

Polak z rodziną prosi łaskawie o stare ubranie i buty Nr. 27. Łaskawe zgłoszenia do Adm. „Gońca" pod „Polak". —z

Uwaga! Reperuję i ceruję solidnie pończochy i skarpetki Šv. Jurgio (d. Św. Jerska) 5—13 830

Unieważnia się karty żywnościowe na nazwisko Kuczyńskiego Hipolita, zam. Santarvės (d. Zgoda) 33 m. 1 za Nr Nr. 245494, 245495 i dziecinna zielona. 807

Zgubiono granatową skórzaną torebkę na odcinku szosy Jerozolimka—Podbrzezie z dokumentami na imię Helgi Gerlée. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adresem: Podbrzezie (Paberžė) Dr. Jerzy Garlée. 669—0

Zginął chłopiec lat 10, wyszedł z domu i nie wrócił, blondyn, duże czarne oczy, ubrany w szare spodenki i jasną bluzkę. Ktoby wiedział o miejscu jego pobytu, proszony jest odprowadzić lub zawiadomić matkę pod adresem: Gulų (d. Słowiańska) 7-a—7, Malarecka. —p

Zgubione słoneczne okulary dnia 30.VIII-42 r. uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adresem: Gedimino (d. Mickiewicza) 4, sklep Jurewicza. 788

Zgubiony paszport litewski na naz. Jowsa Franciszka proszę o zwrot za wynagrodzeniem pod adresem: Subačiaus (d. Subocz) 104—1. 787

Zgubioną książeczkę opałową Nr. 02380 wydaną przez Magistrat miasta Nowo Wilejki na nazwisko K. Lelewicza unieważnia się. 802

Zgubioną Itkartę na nazwisko Remszsa Pawła unieważnia się. 789

## LOKALE

Poszukuję pokoju umeblowanego, czystego. Zapłacę drzewem. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Czysty". 776—0

Młode małżeństwo poszukuje 2 pokoje częściowo umeblowane z używalnością kuchni. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Pilne". 760—1

## PRACA

Nauczycielka, młoda, skromnych wymagań wyjedzie na wieś lub do majątku jako wychowawczyni do dzieci. Może również pomagać w gospodarstwie domowym. Oferty do Adm. „Gońca" pod T. K. 765—2

Młoda, pracowita, uczciwa, samotna poszukuje pracy przy gospodarstwie domowym. Może samodzielnie prowadzić dom. Oferty do Adm. „Gońca" pod „P. M." 761—0

Potrzebny jest do gabinetu dentysta lub dentystka. Jogailos (Jagiellońska) 8—16. 570—0

Poszukuję kobiety do dziecka. Mindaugo (Słowackiego) 19—4. 756—2

Potrzebny woźny, wolny od robót wyjazdowych. Zgłaszać się z referencjami od godz. 8—9 rano. Literatų (d. Literacka) d. 11 m. 32

Potrzebny robotnik rolny umiejący orać, kosić i. t. p. referencje wymagane. Vytenio (d. Archanielska) 10—85 809

Przyjmę pracę przy dziecku lub jakąś inną lekką pracę domową. Znam pielęgniarstwo. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Inteligentna". Nr. 9

Poszukuję panienki lub pani do pracy która może wyjechać na wieś 15 km. od Wilna. O warunkach można dowiedzieć się Ukmergės (d. Wiłkomierska) 24—2. 791

Poszukuję samotnej lokatorki ze znajomością gospodarstwa wiejskiego. Za drobną przysługę mieszkanie, światło i utrzymanie. Wiek 18—28 lat. Zgłoszenia osobiste Landwarów, Południowa 16, A. Dzikiewicz. 823

Uwaga. Od zaraz potrzebna do małej rodziny służąca w starszym wieku, znająca gospodarstwo domowe. Konieczne rekomendacje. Zwracać się Gedimino (Mickiewicza) 22—13 od godz. 10 do 13. 764

## Matrymonialne

Agronom pozna ziemiankę w celu matrymonialnym. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Agronom". 208—0

Samotny po czterdziestce na państwowym stanowisku pozna panią o łagodnym i spokojnym charakterze, mogącą uczciwie poprowadzić gospodarstwo domowe i stworzyć miłe ognisko domowe. Listy kierować: Poczta Główna, skrzynka pocztowa Nr. 210. 772

## Handel i Przemysł

Szyję staniki i pasy. Jasinskio (d. Jasińskiego) 13—1, front I piętro. 786—1



## LEKARZE

Dr. med. Wiktor Pieskow
Choroby nerwowe i wewnętrzne przeprowadził się na Uosto (Portowa) Nr 8 m. 2. Ordynuje od 12—14 16—18.

Dr. J. Olszewski.
Choroby nerwowe (Rentgen. Elektroterapia). Wallstr. (Zawalna) 22 Godz. przyjęć 16 — 18.

Dr. med. Kazimierz Bieliński
Choroby skórne weneryczne. Žygimantų (Zygmuntowska) 12-14. Przyjmuje od 13—15 i od 19—20.

Dr. med. Kazimierz Łukiewicz
Spec.: Choroby skórne i weneryczne. Vilniaus (Wileńska) 28 m. Przyjm. od 4—6.

Dr. W. Wołodźko
Choroby skórne i weneryczne Przyjmuje w godz. 8—12 i 3—5 Wallstr. (Zawalna) 22

Dr. K. Sokołowski
Choroby skórne i weneryczne Przyjmuje od godz. 9.30—8.30 i od 5—7 wiecz. Vilniaus (Wileńska) 30—14

Dr. med. Janina Juręczenkowa
Choroby skórne weneryczne kobiece — wznowiła przyjęcia Jogailos (Jagiellońska) 16—6 Przyjmuje od godz. 17—19.

## AKUSZERKI

Marja Brzezina
Liubarto (d. Grodzka) 27—1 Zwierzyniec.

J. Korchowa
Olandu (Holendernia) 4—1.

Maria Laknerowa
przyjmuje od 9 rano do 7 w. Jasinskio (Jasińskiego) 7—3.

W. Śmiałowska
Pilies (Zamkowa) 26—5

Adres Redakcji i Administracji: al. Gedymina 11-a (I piętro). Telefony: Redaktor Naczelny 42, Redakcja 8 13, Administracja 7-09, Ekspedycja 6-99. Godziny przyjęć w sprawach redakcyjnych od 10—15. Redaktor przyjmuje od godz. 12—14. Administracja czynna od godz. 8—16 (oprócz niedziel i świąt). Ceny ogłoszeń: Wiersz milim. na 4 str. 10 fen. Drobne 10 fen za wyraz, 1 wiersz w kronice — 50 fen., matrymonialne — 15 fen za wyraz. Litera tłustego druku w ogłoszeniach drobnych—10 f., poszukującym pracy 50 proc. rabatu. Lekarze — 2 RM., Akuszerki — 1 RM. Nekrologi do 100 m/m 15 fen., wyżej 20 fen. za wiersz milimetr. Za podanie adresu do Administracji — 30 fenigów. Stronica ma 8 szpalt. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia i terminu ogłoszeń.
W niedziele i dnie świąteczne ogłoszenia o 50% droższe.

Drukarnia „Auszra" w Wilnie Wydawca-redaktor: Czesław Ancerewicz